

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

22. Secundæ ac tertia difficultas soluitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

proles transeat, quamvis eas extra Æthiopiā generent: ceteræ vero qualitates ex accidente natae, & separatu faciles, nullo modo. Illæ namque propter adhesionis firmitatem quasi in naturam versæ sunt: hæ personam, eamque leviter tantum afficiunt. Magnitudo ergo peccati causa tanti vulneris fuit: & profunditas vulneris in naturam versi causa translationis ejus. Ex quo fit, ut si Adam concupiscentiam illam per gratiam bene vivendo in hac vita tollere potuisset, nullum quoque peccatum propagasset in posteros: sicut nec ille propagaret in filios, cui perinuitatum miraculum Deo operante tolleretur.

CAPVT XXII.

Secunda ac tertia difficultas solvitur.

IAM verò quod ad secundum attinet, quo pacto qualitas ista semen afficiat, Medici disputent: satis nobis est, experientijs quotidianis esse certissimum, ita fieri. Non enim corporis a gritudines tantum, sed & acquisitas pravitates animi, seu propensiones ad malum, quas parentes sibi malè vivendo pepererant; & quod mirabilius est, stultitiam patris, quæ sæpè nulla corporei temperamenti, sed sola specierum turbatione nascitur, ipsosque transitorios æstus appetendi, terroresque fugiendi, quibus vel concumbentes vel prægnantes afficiuntur, similes affectiones & fatuitates, & perverlas, robustissimasque inclinationes in proles propagare cernimus. Qui istud fiat, quod fieri notum est, si nobis explicuerint, qui hac de causa istam Augustini doctrinam molestè fuerunt; dicam & ipsis ego facilius secundum unam ex istis quatuor supradictis sententijs, vel fortè secundum omnes, qui factum tenent, ut magna illa & medullis insita naturæ mutatio, quam sibi parentes primi tanta peccati sui gravitate pepererunt, etiam carnale semen infecerit, ut afficiendo non migrando similis in posteris qualitas nasceretur. Et per hoc cessat etiam difficultas tertia: semen enim occultissimam contrahit ex vitio corpori vel appetitui inhaerente vim, qua similis ei qualitas, à qua in semine producta fuit, procreetur in sobole. Sic enim color, & habitudo Æthiopum semen arcano modo afficit, ut in prole similem colorem, crispitudinem, totamque habitudinem, imò & inclinationes animorum sapissimè proferat. Vnde quia una in omnibus istis difficultas est, una quoque omnium est solutio; quas ad ultimas fibras indagare & explanare non est nostri instituti. Hoc tamen addimus, ne quis spirituales nescio quas qualitates in prolem trajeci suspicetur, in Augustini principijs esse certum, quod ista qualitas, quæ in prolem propagatur, carnem afficiat,

Quod quia fieri nullo pacto potest, ceteræ verò peccatorum consuetudines ab illa primitiva, & radicali, & per modum substratæ naturæ se habente concupiscentiâ facillè separantur; hinc primum peccatum cum ipsa natura per eam pertinacissimè vitiatâ quasi proprietate ejus transfunditur; cetera tanquam personæ, non totius naturæ accidentiâ, nequaquam. Illa enim concupiscentia totam speciem; hæc individuum mutant; specifiæ verò, non individuæ conditiones transfundi solent. Cujusmodi hujusce rei causam etiam sanctus Thomas in Summa, & alibi tetigit.

A hoc est, non spiritum aut voluntatis apicem; sed aliquid animæ, quod carni mixtum est ipsaque inferius voluntate, possideat. Cujus doctrinæ non semel iple, diversisque in locis testis est. Nam libro primo de nuptijs, cum illum tractaret Apostoli locum: *Video animam legem in membris meis*, hoc est, concupiscentiam, *captivantem me sub lege peccati*, duosque sensus istius captivationis attulisset, priores quasi corrigens, atque addens tertium: *Aut potius*, inquit, *quod non habet controversiam* (captivatem me) *secundum carnem; quam nisi teneret carnalis concupiscentia, quam legem peccati vocat, non atque in ea ullum illicitum desiderium, cui mens obedire non debeat, commoveret.* Quam sententiam suam ex ipso Apostolo Paulo probat: *Cum enim dixisset*, inquit Augustinus, *Scio enim quia non habitat in me; id ipsum exponens, adjunxit & ait, hoc est, in carne mea bonum.* Hæc ergo captivatur sub lege peccati, in qua non habitat bonum, hoc est caro. Et exponens quid sit illa caro, quæ sub concupiscentia captiva possidetur, adjunxit: *Carnem autem nunc appellavit, ubi est vortidus quidam carnis affectus, non ipsam corporis conformationem, cuius membra non adhibenda sunt arma peccato, id est, eidem ipsi concupiscentiæ, quæ hoc carnale nostrum captivum tenet.* Et paulò post: *Sub ista lege peccati, hoc est, sub concupiscentia sua, nisi aliquantum teneretur caro nostra captiva, quomodo esset verum, quod ait idem Apostolus, Adopriorem expectantes redemptionem corporis nostri.* In tantum igitur adhuc expectatur redemptio corporis nostri, in quantum adhuc ex aliqua parte captivum est sub lege peccati. Hoc ipsū iterū per alia Pauli verba significatū putat, quibus dicit: *Quis me liberabit de corpore mortis huius? Vbi quid intellectus sumus, inquit, nisi corpus quod corrumpitur aggravat animam? Ad corpus ergo mortis huius intelligitur pertinere, ut alia lex in membris repugnet legi mentis. Eandem sententiam suam in eodem loco aliquoties repetit, & repetendo commendat. Ex quibus peripicuum est, non solū August. sed & Aposto-*

Apostolum Paulum illius esse sententiæ, quod A
lex peccati, seu concupiscentiæ, de qua generatum in illo ad Romanos loco disputat, ad carnem, ad corpus mortis, ad membra pertineat, dum illam legem in membris vocat, & habitare in carne, & corpus mortis ab ea redimendum esse testatur. Quomodo ergo lex illa in carne est, nisi quia animam, quatenus per appetitum illum inferiorem carnis operatur, captivam tenet? Idem docet in libro de continentia: Non enim, anima, sanatione indigniffet, nisi seipsa peccando vitiaffet, ut

adversus eam caro sua concupisceret, id est, ipsa sibi in seipsa ex ea parte qua in carne infirmata est, repugnaret. Quam doctrinam & alijs pluribus locis repetit: ut liquidò sanè pateat, dum Augustinus concupiscentiam ex parente in prolem traici docet, non aliud eum velle traici, quam id quod carni, seu ipsi animæ, quatenus carnem informat, & per illam eorum organum ejus desideria concupiscentiarum variarum seu libidinum sulcat, congruere potest.

CAPVT XXIII.

Solvitur quarta difficultas suprâ proposita. Modus inquisitionis animæ ex carne peccati.

QVARTA denique difficultas, quo pacto qualitas illa sensitivo appetitui prolis insita in spiritu ejus agat, ut ibi peccati reatus oriatur, nullo nos pacto aut Augustinum premit: qui nihil aliud secundum ipsum in spiritu seu in voluntate prolis ponimus, quam id quod Augustinus, ut suprâ diximus, vocare solet, iniquitatem, iniustitiam, mortem animæ, aversionem à Deo; quæ non aliud nisi privationem sonant: Nec alius concupiscentiæ reatus in carne vel anima quærendus est. Cum enim reatus ex Augustini mente per baptismum auferatur, nec aliud auferri notum sit, nisi mortem animæ, iniustitiam, & aversionem à Deo, illas quoque ipsas privationes esse reatum illum concupiscentiæ necessarium est, ratione cujus anima mortua, & à Deo aversa, & per hoc immunda, inquinata, peccati rea, & pœnæ damnationis obstricta est.

Sed quomodo, inquires, ex carne peccati, in qua anima mundo nascitur, seu ex concupiscentia carnem captivante, in ipsum apicem voluntatis ejus tanta pernicies, quæ animam peccati ream statuat, inferri potest? Difficilis est res ista, fateor, præsertim ijs, quibus Augustini principia doctrinam ejus immobiliter fulcentia minus accuratè perspecta sunt. Quam tamen ut lectori credibilem, Deo juvante, expectantque faciamus, duo declaranda sunt, primum, revera sic ex Augustini mente fieri: alterum, quomodo possit fieri.

Quòd igitur ad primum spectat, id non difficile ex Augustino demonstrari potest. Nam quamvis utque ad finem vitæ inter illas duas sententias fluctuaverit, utrum animæ ex parentibus cum carne propagentur, an creentur à Deo (cum jam propinquus morti dixerit: Nec tunc sciebam, nec adhuc scio: & adhuc propinquior in opere quod abru-

Lib. 1. Retrahit. c. 1.

pit mors tanquam in limine vitæ mortisque constitutus: Quod nescire me confiteor, nec me pudeat, ut vos, fatari nescire quod nescio) in ipsa tamen illa sententia novæ creationis declaravit non aliter hoc posse fieri, nisi quòd carnis peccatrici, cui anima inseritur, per libidinem propagatæ commixtione maculetur. Cujus opinionis illud celebre testimonium est, quod libro quinto adversus Iulianum consignavit: *Ut ergo & anima & caro pariter utrumque puniatur, nisi quod nascitur renascendo emendetur, profectò aut utrumque vitiatum ex homine trahitur, aut alterum in altero tanquam in vitiato vase corrumpitur; ubi occulta iustitia divinæ legis includitur. Quid autem horum sit verum, libentius disco quam dico, ne audeam docere quod nescio.* In quibus verbis cum esset tam propagationis animarum, quam creationis incertus, utrique sententiæ suum inquisitionis modum attribuit: ut si propagetur quidem, eodem modo ut caro ex vitio carnis, ita anima ex animæ vitio vitata seminetur & procreetur: sin autem creatur à Deo, ipsa carnis, cui mixta est, corruptione maculetur. Nec ullum videt esse tertium modum, quo peccati primi participatio possit intelligi. Hanc enim de utrovis illo modo certitudinem probat illa asseverandi fiducia, qua dicit: *profectò aut utrumque &c.* Hanc probat id quod statim adijcit: *Quid autem horum sit verum, nempe duorum quæ præmiserat.* Hanc denique probat id quod sequitur: *Hoc tamen scio, id horum, hoc est, id ex istis duobus membris esse verum, quod fides, vera, antiqua, Catholica; quæ creditur & asseritur originale peccatum, non esse convicerit falsum.*

Declaravit optimè & præclarissimè hunc Augustini locum & sensum Urbanus IV. Pontifex maximus, in ea paraphrasi, quam in Psalmum quinquagesimum eleganter scripsit: *Homo ille in se omnes de stirpe sua venturos, occulta tæbe & seditate sue libidinosa concupiscentiæ*